

”Rakkauden valo”

Jaakko Harjuvaaran saarna loppiaisena Tuomasmessussa 6.1.2008 klo 18 Järvenpään kirkossa

Vanhan Testamentin teksti Jes. 49:5–7

”Ja nyt sanoo Herra, hän, joka teki minut palvelijakseen kohdusta alkaen palauttaakseen Jaakobin luokseen ja kootakseen Israelin suojaansa - olen siis ollut Herralle arvokas ja minun Jumalani on minun voimani - näin hän sanoo: - Ei riitä, että olet minun palvelijani ja saatat ennalleen Jaakobin heimot, tuot takaisin Israelin eloonjääneet. Minä teen sinusta valon kaikille kansoille, niin että pelastus ulottuu maan ääriin saakka. Näin sanoo Herra, Israelin Pyhä, kansansa lunastaja, tälle kaikkien halveksimalle, muukalaisten inhoamalle, itsevaltiaitten orjalle: - Kuninkaat saavat vielä nähdä! He nousevat osoittamaan kunnioitusta, ruhtinaat heittäytyvät maahan edessäsi. Herran tahdosta näin tapahtuu, hänen, joka on uskollinen, Israelin Pyhän, hänen, joka on sinut valinnut.”

Evankeliumiteksti Matt. 2:1-12

”Kun Jeesus oli syntynyt Juudean Betlehemissä kuningas Herodeksen aikana, Jerusalemiin tuli idästä tietäjiä. He kysyivät: ”Missä se juutalaisten kuningas on, joka nyt on syntynyt? Me näimme hänen tähtensä nousevan taivaalle ja tulimme osoittamaan hänelle kunnioitustamme.” Kuullessaan tästä kuningas Herodes pelästyi, ja hänen kanssaan koko Jerusalemiin. Hän kutsui koolle kansan ylipapit ja lainopettajat ja tiedusteli heiltä, missä messiaan oli määrä syntyä. ”Juudean Betlehemissä”, he vastasivat, ”sillä näin on ilmoitettu profeetan kirjassa: - Sinä, Juudan Betlehem, et ole suinkaan vähäisin heimosi valtiaista, sillä sinusta lähtee hallitsija, joka on kaitseva kansaani Israelia.” Silloin Herodes kutsui salaa tietäjät luokseen ja otti heiltä juurta jaksain selville, milloin tähti oli tullut näkyviin. Sitten hän lähetti heidät Betlehemiin. ”Menkää sinne”, hän sanoi, ”ja ottakaa asiasta tarkka selko. Kun löydätte lapsen, niin ilmoittakaa minulle, jotta minäkin voisin tulla kumartamaan häntä.” Kuninkaan sanat kuultuaan tietäjät lähtivät matkaan, ja tähti, jonka he olivat nähneet nousevan taivaalle, kulki heidän edellään. Kun tähti tuli sen paikan yläpuolelle, missä lapsi oli, se pysähtyi siihen. Miehet näkivät tähden, ja heidät valtasi suuri ilo. He menivät taloon ja näkivät lapsen ja hänen äitinsä Marian. Silloin he maahan heittäytyen kumarsivat lasta, avasivat arkkunsa ja antoivat hänelle kalliita lahjoja: kultaa, suitsuketta ja mirhaa. Unessa Jumala varoitti tietäjiä palaamasta Herodeksen luo, ja niin he menivät toista tietä takaisin omaan maahansa.”

* * *

Meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen armo, Isän Jumalan rakkaus ja Pyhän Hengen osallisuus olkoon kaikkien meidän kanssamme.

1. HERODES JA VALTA

Olette varmaan jouluaikana nähneet ja kuulleet Tiernapojat - kuvaelman. Siinä murijaanein kuningas sanoo kuningas Herooteksesta: ”Sinä olet yksi styranki.”

Murijaanein kuningas ei paljoa erehtynyt. Nimi Herodes merkitsee urhoollista ja tulee kreikan kielen sanasta ”heros” = sankari, puolijumala. Herodes-suku ei ollut juutalaista syntyperää, vaikka Herodes mielellään esiintyi juutalaisena. Herodes tuli 25 vuotiaana / 47 e.Kr. Galilean

käskynhaltijaksi isänsä toimesta, ja 41 e.Kr keisari Antonius nimitti myös Juudean käskynhaltijaksi = 31 vuotiaana ja Rooman senaatin tukemana keisari nimitti 37 e.Kr Juudean kuninkaaksi. Herodes oli julma ja raaka hallitsija, taitava sotapäällikkö ja poliitikko. Hän ei hävinnyt juuri koskaan käymäänsä sota. Hän alisti valtansa alle mm. arabialaiset, mikä on varsinainen saavutus, kun ajatellaan esim. tämän päivän arabialaisia valtioita. Hän oli vainoharhainen ja hyvin julma hallitsija. Hän tapatti mm. yhden vaimoistaan, Mariamnen ja vähän ennen kuolemaansa myös kolme omaa poikaansa, koska pelkäsi valtansa menettämistä. Mutta mitä tapahtuu, kun Jeesus-lapsi syntyy tähän maailmaan. Evankeliumi kertoo miten kolme itämaan tietäjää, mahtavaa miestä matkustaa kaukaa Jerusalemiin kysymään, missä syntynyt lapsi on, jotta he voisivat kumartaa tätä ja osoittaa hänelle kunnioitustaan. Loppiaisen evankeliumi kertoo, että lapsi järkytti suuren ja julman hallitsijan. ”...Kuullessaan tästä kuningas Herodes pelästyi, ja hänen kanssaan koko Jerusalemi...” Raaka sotapäällikkö ja julma kuningas romahti kokonaan tämän lapsen edessä. Mikä hänen valtansa romahdutti?

2. TOTUUDEN VOIMA

Jeesus – lapsen syntymässä toteutui – oli aika toteutua – Jesajan profetia Jes 9:5-6 ” 5. Sillä lapsi on syntynyt meille, poika on annettu meille. Hän kantaa valtaa harteillaan, hänen nimensä on Ihmeellinen Neuvontuoja, Väkevä Jumala, Iankaikkinen Isä, Rauhan Ruhtinas. 6. Suuri on hänen valtansa, ja rauha on loputon Daavidin valtaistuimella ja hänen valtakunnassaan. Oikeus ja vanhurskaus on sen perustus ja tuki nyt ja aina.”

Herodes koki, että tämä lapsi on oikea hallitsija, Jumalan Poika. Se oli totuus, joka hänelle valkeni, kun kirjanoppineet ja ylipapit kertoivat hänelle kirjoitusten todistuksesta syntyneestä lapsesta. Se oli totuus, jolle Herodes ei voinut mitään. Jeesus itse sanoi myöhemmin, että hän ”on tie, totuus ja elämä”. Suomalainen sananlasku sanoo: ”Totuus ei pala tulessakaan.”

Totuutta ei tarvitse muuttaa. Totuus muuttaa maailmaa. Joku on sanonut: ”Anna minulle yksi kiintopiste, horjumaton asia, niin minä muutan koko maailmankaikkeuden.”

Kun löydämme totuuden, niin meidän elämällemme on löytynyt perustus. Vaikka totuus voi joskus olla vaikea ja tuskallinen, niin sen varassa voi edetä ja sen kanssa voi elää eteenpäin. Silloin tietää, missä kulkee ja minkä varassa seistä ja ponnistella, vaikka se tekisi kipeätä ja olisi vaikeata.

Totuus vapauttaa pelosta. Tietäjät eivät pelänneet lähtiessään etsimään totuutta ja seuratessaan Jumalan unessa antamaa neuvoa lähteä suoraan takaisin kotimaahansa, vaikka Herodes oli sanonut, että heidän tulisi palata takaisin hallitsijan hoviin Jerusalemiin.

3. LAPSI MUUTTAA MAAILMAA

Jeesus on myös esimerkki siitä, miten lapsi muuttaa maailmaa. Kun lapsi saa rakkautta, hoitoa, tukea ja kaikkea sitä, mitä hän tarvitsee, niin lapsi muuttaa aina maailmaa, vanhempiaan, sukulaisia, ystäviä ja ympäristöään. Lapsessa on aina elämän ja tulevaisuuden lupaus. Lapsi on aina Jumalan silmäterä. Matt 18:10: ”Katsokaa, ettette halveksi yhtäkään näistä vähäisistä. Sillä minä sanon teille: heidän enkelinsä saavat taivaissa joka hetki katsella minun taivaallisen Isäni kasvoja.”

Lasten enkelit ovat suoraan Kaikkivaltiaan Jumalan valtaistuimen lähellä, Jumalan lähellä. Jeesus asetti lapsen meidän keskellemme, kaiken huolenpidon ja rakkauden kohteeksi.

Kerrotaan muutaman kymmenen vuoden takaa tapaus eräältä tukkikämpältä. Niissä kämpissä asuivat raavaat tukkijätkät, jotka tekivät talvipäivät metsätöitä, kaataen puita ja vetäen ne hevosilla vesistöjen rannalle ja niin puun matka alkoi jalostukseen. Kämpillä oli pelkästään näitä miehiä, ehkä yksi nainen keittäjänä. Tukkiätkät tekivät raskasta työtä eikä heillä ollut muuta huvia työn jälkeen kuin kortinpelu, viina ja raa’at jutut.

Eräällä kämpällä kävi niin, että keittäjänä oleva emäntä sai vauvan. Tukkikämpälle tuli näin pieni lapsi. Monet olivat sitä mieltä, että se oli täysin sopimaton ympäristö pienelle lapselle. – Mutta mitä tapahtuikaan. Pieni vauva alkoi muuttaa sitä maailmaa, niitä miehiä.

Joku heistä totesi, että kun vauva alkaa kontata, niin se ei voi liikkua likaisella ja sotkuisella lattialla. Niin muutama alkoi siivota lattiaa ja tukkikämpää. Toinen totesi, ettei lapsi voi kuunnella sitä huutoa ja kiroilua ja niin miehet rupesivat siistimään puheitaan ja kielenkäyttöään. Joku totesi, ettei lapselle ole hyväksi juopuneiden riitely ja niin viinapullot pantiin sivuun. Lapsella ei ollut mitään leikkikaluja ja niinpä muutama otti puukkonsa, joilla aikaisemmin oli tapeltu ja selvitelty miesten välisiä riitoja ja alkoi vuolla puusta nukkea ja toinen pientä puuhevosta, jotta lapsella olisi jotain, millä hän voisi leikkiä.

Näin tämä pieni lapsi alkoi muuttaa niitä miehiä ja maailmaa ympärillään. Heikoin olikin kaikkein väkevin siinä yhteisössä. Rakkauden voima alkoi murtautua miesten elämään ja arkeen. – Rakkauden valo kirkasti tukkikämpän.

4. TIETÄJIEN ETSINTÄ

Itämaan tietäjien elämän sen hetken tärkein asia oli löytää Jeesus-lapsi – maailman hallitsija ja kumartaa häntä. He jättivät kaiken muuan ja lähtivät etsimään hallitsijaa, rakkauden valoa, joka kirkastaisi heidän elämänsä. Heille oli tärkeintä tunnustautua hallitsijan alamaiseksi.

Kreikan kielen kunnioittaa/kumartaa sana = proskyneoo on sananmukaisesti ”suudella kohti”.

Kumarrettiin hallitsijaa, suudeltiin maata, jolla hän käveli ja näin osoitettiin suurinta mahdollista kunnioitusta ja tunnustauduttiin hallitsijan alamaiseksi.

Tätä samaa sanaa käytettiin Jeesuksen kiusauskertomuksessa. Saatana näytti Jeesukselle kaikki maailman rikkaudet ja lupasi antaa ne Jeesukselle, jos Jeesus lankeaisi Saatanan eteen kunnioittamaan tätä. Jeesus vastasi, että yksin Jumalaa tulee rukoilla ja palvoa.

Tietäjien etsintä oli päämäärätietoista ja he tekivät tosissaan työtä löytääkseen etsimänsä.

5. MITÄ SINÄ ETSIT ENITEN?

Mikä tai mitkä ovat ne asiat, joiden valmis sinä olet lähtemään liikkeelle, muuttamaan elämääsi ja suunnitelmiasi saavuttaaksesi etsimäsi asiat? Onko se raha, työpaikka, tulevaisuus, puoliso, lapset, uusi tilavampi ja kauniimpi koti, terveys, mielenrauha, tyytyväinen mieli, hyvät ihmissuhteet, sopu naapureiden, sukulaisten tai työtoverien kanssa?

Nämä kaikki ovat Jumalan hyviä lahjoja, elämässä hyvin tärkeitä asioita. Jaakobin kirjeessä 1:16-18 sanotaan: ”Älkää eksykö, rakkaat veljet! Jokainen hyvä anti ja jokainen täydellinen lahja tulee ylhäältä, taivaan tähtien Isältä, jonka luona ei mikään muutu, ei valo vaihdu varjoksi.”

Mutta Jeesus sanoo vuorisarnassa Matt 6: 30-32: ”Kun Jumala näin pukee kedon ruohon, joka tänään kasvaa ja huomenna joutuu uuniin, niin tottahan hän teistä huolehtii, te vähäuskoiset! 31.

”Älkää siis murehtiko: 'Mitä me nyt syömme?' tai 'Mitä me juomme?' tai 'Mistä me saamme vaatteet?' 32. Tätä kaikkea pakanat tavoittelevat. Teidän taivaallinen Isänne tietää kyllä, että te tarvitsette kaikkea tätä. 33. Etsikää ennen kaikkea Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskasta tahtoaan, niin teille annetaan kaikki tämäkin. 34. Älkää siis huolehtiko huomispäivästä, se pitää kyllä itsestään huolen. Kullekin päivälle riittävät sen omat murheet.”

6. KAIKKEIN TÄRKEIN ON LAHJAIN ANTAJA

Miksi on vielä Jumalan hyviä lahjoja tärkeämpää löytää ja kohdata itse Lahjain Antaja, Taivaallinen Isämme? Kristinoppi sanoo: ”Jumala on luonut ihmisen elämään hänen yhteydessään. Sen tähden ihmissydän saa rauhan vain Jumalassa. Jumalan ja Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen tunteminen ja Jumalan lapseksi pääseminen on elämämme kallein asia.”

Kun me löydämme Jeesuksen, meillä syntyy yhteys hänen kanssaan ja elämme vuorovaikutuksessa häneen, Jumalan rakkaus ja siunaus alkavat vaikuttaa meissä Jumalan sanan, sakramenttien ja Pyhän Hengen kautta. Ne alkavat muuttaa meitä valaisten meidän mieltämme ja ajatuksiamme. Rakkauten valo antaa meidän elämällemme suunnan ja näyttää elämämme arvot ja tavoitteet uudessa valossa. Sen vuoksi on tärkeämpää päästä yhteyteen Lahjain Antajan kanssa. Kun hänen rakkautensa ohjaa meidän elämäämme, me osaamme arvostaa oikeita asioita ja meidän arvojärjestyksemme ja painotuksemme voivat muuttua. Silloin me löydämme ne oikeat ja tärkeät asiat, joihin pyrimme ensimmäiseksi. Silloin sinun on helpompi löytää myös niitä hyviä Jumalan lahjoja ja asioita, jotka ovat välttämättömiä elämällesi ja tekevät elämästäsi elämisen arvoisen.

7. RAKKAUS ON KAIKEN YDIN

Paavali sanoo Kol 2: 2. ”Toivon, että he rakkauden yhteen liittämisenä saisivat rohkeutta ja saavuttaisivat rikkaimman ja syvimmän tiedon: tulisivat tuntemaan Jumalan salaisuuden, Kristuksen, 3. jossa kaikki viisauden ja tiedon aarteet ovat kätkeytyneinä.”

Kun löydät Jumalan rakkauden ja armon, niin sinun on hyvä elää olitpa sitten yksin kaksin tai kolmin. Paavali sanoo toisessa kohdassa Gal 5:22: ”Hengen hedelmää taas ovat rakkaus, ilo, rauha, kärsivällisyys, ystävällisyys, hyvyys, uskollisuus, 23. lempeys ja itsehillintä.”

Kun nämä asiat ovat sinun elämäsi arjessa todellisuutta, niin sinun on hyvä elää ja olet onnellinen ihminen. Olet löytänyt rakkauden valon.

8. TÄHTI JOHDATTA AARKEEN

Hilja Aaltonen kirjoittaa runossaan ”Joulun tähti”:

Saanhan katsoa Sun tuikettasi,
yöni pimeä ja synkkä on.
Saanhan pyytää Sinun valoasi,
elämäni päivä lohduton.
Joulun tähti, suothan säteen mulle,
uupuneelle, kovin vaivatulle
ihmiselle, joka kuitenkin
pyytää päästä kerran kotihin?

Tietäjät eivät muuttaneet asumaan Betlehemiin tai Jerusalemiin. He lähtivät takaisin kotimaahansa, kun he olivat saavuttaneet tavoitteensa, kohdanneet Jeesus – lapsen ja saivat antaa hänelle lahjansa, kumartaa häntä, ilmaista hänelle alamaisuutensa. He saivat kohdata Ihmeellisen Neuvontuojan, Väkevän Jumalan, Iankaikkisen Isän ja Rauhan Ruhtinaan. He tunnustautuivat hänen alamaisekseen ja iloisin mielin lähtivät takaisin kotimaahansa, arkiseen elämään.

Entä miten sinun elämäsi jatkuu joulun jälkeen loppiaisen päättäessä jouluaajan? Kysytkö mitä hyötyä oli joulusta, sen enkeleistä, valosta ja kirkkaudesta, joka loistaa kuoleman varjossa eläville? Sama sairaus ja kivut ovat elämässäsi arjen alkaessa joulun jälkeen. Samat vaikeat ihmissuhteet työpaikalla, kotona tai naapurien kesken ovat todellisuutta, sama taloudellinen ahdinko painaa mieltä.

Tähti on aina pieni piste taivaalla, pieni ja tuikkiva, mutta se kertoo ikuisesta valosta ja rakkaudesta, jonka Jeesus-lapsi toi tullessaan tähän maailmaan.

Vaikka Jeesus oli ”Rauhan Ruhtinas, Neuvontuoja, Väkevä Jumala...”, niin hänen tiensä vei seuraavaksi pakomatkalta Egyptiin Marian ja Joosefin hoidossa, aasilla kulkien äitinsä sylissä ja

Joosefin taivaltaessa jalkaisin vierellä Siinain erämaan halki. Ei siinä ollut mitään valtavaa hohtoa ja loistoa, vaan ankaraa elämän arkipäivää. Mutta hän oli kuitenkin samalla Jumalan Poika ja meidän Vapahtajamme. Hänessä meillä on joka päivä pelastus ja rakkauden valo. Loppiaisen tähti tuikkii meidän arjessamme.

Jaakko Harjuvaara